

Our Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

SE TA TEDEN...

IMATE PRILIKO DOBITI BREZPLAČNO
NOVI VOJNI ZEMLJEVID EVROPE
KO POSLJETE VSOTO ZA NAROČNINO, —
VPRAŠAJTE ZA TA ZEMLJEVID

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1933 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 223. — Štev. 223.

NEW YORK, MONDAY, SEPTEMBER 25, 1939 — PONEDELJEK, 25. SEPTEMBRA, 1939

Volume XLVII. — Letnik XLVII.

VARŠAVA V PLAMENIH

Mesto se še vedno brani

POROČA RADIO POSTAJA IZ VARŠAVE. — "NE BOMO SE NIKDAR PODALI," PRAVIJO JUNAŠKI BRANITELJI

STRAHOVITO BOMBARDIRANJE

BUDIMPEŠTA, Romunska, 25. sep. — Poročilo po radio iz Varšave pravi, da je nemška artilerija 24 ur strahovito bombardirala Varšavo in da je bilo ubitih nad 1000 civilistov tekom dneva.

Od sobote popoldne je nad 100 nemških težkih topov obstreljevalo mesto.

United Press poroča, da je polovica Varšave v plamenih.

"TO so najstrašnejše ure, odkar se je pričelo obleganje," je oznanjevalec sporočil po radio. "Navzlic težkim izgubam pa bomo Varšavo branili Nikdar se ne bomo podali."

SESTANEK RUSOV IN NEMCEV V BREST - LITOVSKU

PARIZ, Francija, 25. sep. — Ruska armada, ki od vzhoda prodira proti Varšavi, se je v Brest-Litovsku sestala z nemško armado. Nacijska in rdeča armada ste vprizorili skupno vojaško parado, predno so Rusi prevzeli mesto pod svojo oblast.

ZA NEMCE JE VOJNA KONČANA

Nemško uradno radio poročilo, ki je dospelo v New York, pravi, da je sedaj, ko je bila med Nemčijo in Rusijo dogovorjena meja na Poljskem, za Nemce vojna končana. Berlinski oznanjevalec je rekel, da Angleži in Francozi nimajo nobenega pravega vzroka za vojno, kar pa se tiče Nemcev, morejo svoje topove in puške spraviti v skladišča in vojske poklicati domov.

Zapadna fronta...

NEMCI SO S TANKI NAPADLI FRANCOZE

PARIZ, Francija, 24. sep. — Nemci so z velikim številom tankov napadli francoske postojanke od Saarbrückena v dolini reke Blies, toda so bili odbiti.

Pod poveljstvom generala Walterja von Brauchitscha so Nemci trikrat navalili na Francoze, toda vsak napad je bil odbit. Po poročilih s fronte so Nemci izgubili 20 tankov in so imeli tudi na moštvu velike izgube.

Pod zaščito artilerijskega ognja so majhni, pa hitri tanki, ki vozijo po 25 milj na uro, skušali prebiti francoske ograje bodeče žice. Francoski protizračni topovi pa so prebili tanke oklopne plošče majhnih tankov, ki so se nakupičili pred francosko črto in so ovirali, da niso mogli stopiti večji tanki v akcijo. Nato so Francozi s strojnimi odbili nemško infanterijo.

TRJE NEMŠKI BATALJONI UNIČENI

PARIZ, Francija, 25. septembra. — Nemci so z močnim protinapadom zopet hoteli zavzeti nekaj izgubljenega ozemlja v dolinah rek Mandel, Blies in Bickenalbe, toda niso uspeli; Francozi so napad odbili in pri tem so bili popolnoma uničeni trije nemški bataljoni.

Boji v tem predelu so zelo težavni, kajti francoski strelski jarki so skriti v gozdih in posejani s postojankami strojnic. Ta gozd so Francozi žavželi že začetku vojne skoro brez vsake izgube in so ga naložili zelo utrčili. Do sedaj so že na tem kraju odbili 20 nemških protinapadov.

Drobne vesti iz raznih krajev

Poljsko zlato v Aleksandriji

KODANJ, Dansko, 21. sep. — Neki zastopnik poljske vlade, ki je te dni došel sem, je povedal, da je bil zlati zaklad poljske narodne banke pravčasno poslan v Egipt, kjer je v Aleksandriji na varnem. Zlato je bilo poslano preko Konstantce na Romunskem.

Zanimivo srečanje

RIM, Italija, 21. sep. — Neki časnikar poroča: — ko so se sestali v Ukrajini nemški in ruski vojaki, so častniki stopili naprej in si podali roke. Zastave — nemška s kljukastim križem in ruska s kladivom in srpom — so se pozdravile. Vojaki so si navdušeno nazdravljali.

GEN. FRITSCH PADEL

BERLIN, Nemčija, 24. sep. — General baron Werner von Fritsch, bivši vrhovni poveljnik nemške vojske, je bil ubit v bitki pred Varšavo.

Njegovo smrt je v svojem dnevnem povelju naznanil vrhovni poveljnik general Walter von Brauchitsch.

Adolf Hitler je odredil za pokojnega generala državni pogreb.

General Fritsch je v februarja, 1938 odstopil kot vrhovni poveljnik nemške vojske, ko se je sprl s Hitlerjem. Fritsch je posebno nasprotoval osvojitvi Avstrije. Hitler pa ga je pozneje za zasluge, ki si jih je Fritsch stekel z organiziranjem moderne nemške armade, imenoval za častnega poveljnika 12. artilerijskega polka.

Zakaj se je general Fritsch, ki bi imel kot general mesto v zaledju, boril v prvih vrstah, ni bilo pojasnjeno.

DUCE DELUJE ZA MIR

RIM, Italija, 24. sep. — Benito Mussolini je včeraj povedal vojskujočim se državam, da naj prenehajo s sovražnostmi, ko je bila Poljska poražena.

"Evropa v resnici ni stopila v vojno," je rekel Mussolini, ko je govoril pred 130 fašističnimi voditelji v Bologni.

"Armada se še niso spopadle. Spopad je mogoče odvrti, ako spoznamo, da je zaman skušati obdržati, ali pa obnoviti to, kar sta zavrgla zgodovina in naravna sila narodov."

Ameriški aeroplani za Anglijo

LOS ANGELES, Cal., 24. sep. — Ameriški aeroplani so pripravljeni za pošiljatev v Anglijo, kadar bo odpravljen embargo na vojaški material za vojskujoče se države.

V hangarju na Alhambra le bombnikov. Hangar je tako poln, da repi aeroplanov gledajo skozi vrata, katerih ni mogoče zapreti.

Ti aeroplani so del 250 aeroplanov, katere je Anglija naročila in ki veljajo \$27,000,000 in še niso bili izdelani, ko je stopil embargo v veljavo.

Lockhead družba naglo izdeluje naročene aeroplane, za katere je že prejela plačilo, četudi se s nahajajo v hangarjih.

Anglija hoče aeroplane takoj imeti, ko bo odpravljen embargo. Ti bombniki letijo po 300 milj na uro in so najmočnejše zračne trdnjave na svetu.

Lockhead družba tudi izdeluje več zasledovalnih aeroplanov za ameriško armado in bodo najhitrejši aeroplani na svetu. Ko so nedavno preiskovali nek tak aeroplan, je letel 400 milj na uro.

Za zaščito Jugoslovanske devizne rezerve

BEOGRAD, 13. sep. — Da se zaščitijo devizne rezerve in da bi se te ne preobremenile z uvozom predmetov, ki so odveč in v teh časih nepotrebni, je od danes nadalje uvedena v Jugoslaviji kontrola nad uvozom blaga. Kontrolo vodi posebni odbor pri devizni direkciji Narodne banke. Odbor v dobrisni meri kontrolira tudi izvoz blaga.

Slovenija želi novo organizacijo

LJUBLJANA, 13. sep. — Včeraj je bila tukaj seja Banovinskega odbora Jugoslovanske Radikalne Zajednice, po kateri je bil izdan komuniké, v katerem je izražena želja, da se tudi v Dravski banovini — Sloveniji — izvede nova organizacija na podlagi postave o ureditvi banovin in prenosu pristojnosti, po takozvanem zakonu o avtonomijah.

Kaj se dogaja v delavskem svetu

DRUGI "MOONEY" NA SVOBODI

WALLA WALLA, Wash., 25. sep. — Ray Becker, "Tom Mooney" pacifiškega severozapada, je bil po 18 letih izpuščen iz Washington State kaznilnice.

Becker in šest njegovih tovarišev je bilo obdolženih, da so na Armistice Day leta 1919 v paradi ubili 4 veterane svetovne vojne v Centralia, Wash. Obtoženci so se zagovarjali, da so streljali v silobranu, ko so veterani naskočili I. W. W. dvorano.

Becker, ki je bil obsojen na zaporno kazen od 25 do 40 let, je bil s svojimi tovariši v skladu s sodbo klavirja Clarence D. Martina izpuščen na svobodo.

DELAVSKI VODITELJ SVARI PRED NESTRPNOSTJO

Podpredsednik Federacije upa, da bo dosežen sporazum.

ATLANTIC CITY, N. J., 24. sep. — Louis P. Marcian, predsednik Delavske federacije v državi New Jersey, je izjavil na 61. letni konvenciji, da se vrši v Združenih državah "šepetajoča kampanja" proti Židom. — Sile, ki se bore proti Židom, — je rekel, — skušajo škodovati tudi ameriškemu delavstvu.

— Živimo v časih, — je dejal Marcian, — ko se vrši po svetu zatiranje, kakršnega ne pomni zgodovina. To zatira-

nje ni slučajno, pač pa dobro organizirano in financirano. Narodi so proti svoji volji prisiljeni posluševati se odredbe za zatiranje židovskega plemena.

Govornik je napadel tudi J. Lewisa, načelnika CIO, ter ga označil kot bika, ki ga je obsedlo strmeljenje po moči. Njegov poglavitni cilj je baje škodovati Ameriški delavski federaciji.

Matthew Woll, podpredsednik Ameriške delavske federacije, je izrazil upanje, da bosta obe konkurenčni delavski organizaciji pozabili medsebojne spore. Po njegovem mnenju proti delavskemu gibanju pogin, če ne bo mogoče doseči sporazuma.

Unija transportnih delavcev (CIO), ki ima tudi tukaj svojo konvencijo, je odobrila resolucijo, v kateri je rečeno, da revizija Wagnerjeve delavske postave, kot jo priporoča država Pennsylvanija, ogroža vse ameriško organizirano delavstvo.

DELASTVO NI ZASTOPANO

Konvencija unije transportnih delavcev se pritožuje, ker ni v vojnem industrijskem odboru zastopano delavstvo.

ATLANTIC CITY, N. J., 24. sep. — Tukaj se že par dni vrši konvencija unije transportnih delavcev (Transport Workers Union.) Govorniki se močno pritožujejo, ker ni v vojnem industrijskem odboru zastopano tudi delavstvo. Od-

VRHOVNI POVELJNIK ANGL. ARMADE

Vrhovni poveljnik angleške armade v Franciji, general lord Gert (sredi) prihaja s svojim priločnikom s konference s svojim generalnim štabom v vojnem ministrstvu.

Brezposelnost se bo polagoma manjšala

Vsled vojne se bodo delavske razmere v Združenih državah znatno izboljšale.

WASHINGTON, D. C., 24. sep. — Do 1. januarja bo dobilo skoro pol drugi milijon nezaposlenih delo, če bodo vsled evropske vojne prihajala iz inozemstva velika naročila v Ameriko. Ameriške industrije bodo začele obratovati s polno paro ter bodo do spomladi zaposlile nadaljni poldrugi milijon delavcev.

Tega mnenja je neki narodni gospodarstvenik, ki vrši odgovorno službo v zvezni vladi, pa noče biti imenovan. Zaenkrat je v deželi devet milijonov nezaposlenih, dočim jih je bilo leta 1933 petnajst milijonov.

National Retail Dry Goods Association poroča, da vojna ne pomeni za ameriškega delavca samo višjih plač, pač pa tudi višje cene. Ameriški industrijalci, ki se nadajo od evropske vojne velikih dobičkov, odobravajo stališče, ki ga je zavzela National Association of Manufacturers z ozirom na vojno v Evropi. Ameriški tvorničarji se namreč strinjajo v tem, da mora ostati Amerika nevtralna, da je treba preprečiti oderušstvo ter da cene raznim izdelkom ne smejo preveč narasti.

Vodstva General Motors, Du Pont in drugih velikih podjetij so se zahvalila "American Association of Manufacturers", ker za-leduje tako razsodno politiko.

seka za resolucije je odobril zahtevo, naj predsednik Roosevelt čimprej imenuje v urad za stopnika ameriškega delavstva.

Konvencije se udeležuje nad 300 delegatov, ki so odobraval govor Allana S. Haywooda, okrajnega zastopnika za New York.

— Nekateri hočejo spraviti delavstvo te dežele v vojno, — je rekel Haywood, — toda mi, ki smo se udeležili zadnje vojne, vemo, kaj so takrat napravili delavstvu in kaj nameravajo napraviti sedaj. Njihov namen je militarizirati ameriško delavstvo.

Haywood je predsednik državnega industrijskega odbora, ki zastopa 700 delavcev v 400 CIO unijah, je imel na konvenciji uvodni govor.

Na vprašanje glede mira med CIO in Delavsko federacijo je odgovoril, da med ameriškim delavstvom tako dolgo ne bo slege, dokler bo Delavska federacija nasprotovala industrijskemu unionizmu.

Konvencija se bo bavila tudi z revolucijo, da temeljito deportacijski proces proti Harryju Bridgesu na umetnih dokazih, čijih svrha je uničiti strokovni unionizem.

CENE SE NISO DOVOLJ VIŠOKE

WASHINGTON, D. C., 24. sep. — Predsednik Roosevelt je pisal demokratskemu kongresniku Cannonu iz Missouri, da cene farmarskih produktov še niso dovolj visoke in da morajo narasti, če hočejo imeti pridelovalci primeren zaslužek. Poleg tega je tudi treba napraviti konec vsakemu oderuštvu.

Vročina v Kaliforniji.

LOS ANGELES, Cal., 24. sep. — V Kaliforniji je že nad deset dni silna vročina. Toploškim delavstvom tako dolgo ne bo slege, dokler bo Delavska federacija nasprotovala industrijskemu unionizmu.

"GLAS NARODA"

(Officially Published by)
SLOVENE PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, President
Place of business of the corporation and address of above officers:
312 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Subscription Rates for 1939	
12 Months	\$3.00
6 Months	\$1.50
3 Months	.75
1 Month	.25
Single Copies 5 Cents	

"GLAS NARODA" SUBSCRIPTIONS SENT BY REGISTERED MAIL
"GLAS NARODA" IS PUBLISHED WEEKLY
"GLAS NARODA" IS PUBLISHED WEEKLY
"GLAS NARODA" IS PUBLISHED WEEKLY

DOPIJE... (Small text block about subscriptions and distribution)

HITLERJEV USPEH

Ko je Hitler došel v središčnem spremljevalcu v Gdansk ter navdušeno govoril tisočim "osvojenim" Nemcem, je bil na višku svojih uspehov.

Doslej mu je šlo vse kakor po maslu. Rusko-nemška zveza, čije posledice je bilo razkosanje Poljske, je omogočila njegovim armadom razmeroma lahko zmago.

Na svoje besede je dobil Hitler odgovor. Dobil ga ni sedaj, pač pa že pred devetimi leti. Odgovoril mu je mož, ki ga smatra Hitler za smrtnega sovražnika Nemčije: Winston Churchill, prvi lord angleške admiraltete.

Pred devetimi leti je pisal Winston Churchill:

— Treba je vpoštevati naslednje: — Nikdar, nikdar, nikdar naj nihče ne verjame, da bo vojna lahka in da se bo vse gladko završilo; ali da zamore kdo, ki se poda na nevarno potovanje, natančno vedeti, kakšne nevarnosti in viharje bo doživel. Državnik, ki se odloči za vojno, mora, kakor hitro da znamenje, vedeti, da ni več gospodar politike, pač pa suženj dogodkov, ki jih ne more vnaprej videti in kontrolirati. Ob izbruhu vojne je treba vpoštevati zastarele vojne urade, nezmotne ali objestne poveljnike, nezanesljive zaveznike, sovražne nevarce, slabo srečo, čudna presenečenja in strahovite zmote. Če si še tako trdno prepričan, da boš zmagal, moraš vedno vpoštevati, da bi ne bilo vojne, če bi ne bil tvoj nasprotnik istotako trdno prepričan o svoji zmagi.

Doslej Hitler še ni srečal teh pošasti splošne vojne, ampak je še vedno "mojster politike", ne pa suženj neslutnih dogodkov.

Nemčijo je zopet oborožil ter brez preliivanja krvi izpremenil nekaj manjših določb Versaillske mirovne pogodbe, ker si zavezniki niso upali rizikirati vojne. Avstrija mu je padla v roke, ne da bi oddala en sam strel v samoobrambo; Češkoslovaška je mirno žrtvovala svojo neodvisnost, kajti Anglija in Francija se nista bili pripravljene. Celo Španija se je izpremenila v človeško klavnico, ker Anglija in Francija nista bili pripravljene na boj. Niti ob času nemškega vpada v Poljsko niso bile angleško-francoske priprave povsem dovršene. Danes so.

Hitler se podaja v vojno, napram kateri so bile vse njegove dosedanje borbe igrače.

Možak je preveč trmoglav, da bi vpošteval značilne besede, ki jih je zapisal Winston Churchill pred devetimi leti.

Za naše naročnike!

V zadnjem času je bilo veliko vprašanje po zemljevidih, posebno za najnovejši evropski zemljevid, ki določa meje kot so obstale 1. septembra 1939. Da bi ustregli naročnikom, smo preskrbeli zemljevid, ki je najbolj natančen in popolnejši. Samo rizba tega zemljevida je veljala \$4000. Ker pa je bilo zaradi zanimanja v današnjih dneh tiskana velika množina, smo jih mogli dobiti od zakladatelja omajeno število za povoljno ceno.

Vsak, ki bo ponovil oz. poslal za nadaljnjo naročnino (vsaj za četrt leta) ali pa si "Glas Naroda" nanovo naroči, BO DOBIL BREZPLAČNO TA VELIK ZEMLJEVID (20 in x 24 in), na katerem so natančno označene meje evropskih držav, kakoršne so bile 1. septembra. Označena so mesta, gore in reke z imeni, tako da bo vsakdo mogel sledovati potek vojne, kako daleč je prodrla kuka armada, itd. — Na drugi strani zemljevida je označena Maginotova in Siegfriedova obrambna črta ter utrdbi ob poljski meji. — Vojaška statistika: v zraku, na zemlji in na morju, itd.

Ta zemljevid bo vsakomur dobrodošel, kdor se zanima za potek sedanjih vojn v Evropi.

KDO POŠLJE DENAR ZA NAROČNINO, NAJ TUDI Omeni, DA ŽELI IMETI ZEMLJEVID. — TA POUČBA NAJ VELJA DO 30. SEPTEMBRA, KER IMAMO SAMO OMEJENO ŠTEVILO.

Iz Slovenije

NENADNA SMRT SAMOTARSKEGA BOGATAŠA

Blizu Šmarjeških Toplic pri Novem mestu je živel v svoji vili samotarsko nad 50 let stari zasebnik in rezervni poročnik Alojzij Zajec. Mož je bil na glas, da je kot nekdanji lastnik Šmarjeških Toplic velik bogataš, kar je tudi v resnici bil. Kljub velikemu premoženju pa je živel le sam zase in se ni dosti zanimal za ostali svet, ki je bil v njegovih očeh sprijen do temeljev. To svoje mišljenje je rad poudarjal ob vsaki priložnosti. Izredno čil in svez, jo je s palico v roki vedno rad mahnil v Novo mesto, kjer je imel mnogo opravkov pri odvetniku, kamor se je rad zatekal po pravne navete. Prišel je namreč rad do svojega denarja, ki ga je posojal raznim znancem, med drugimi je samo dveh strankam v Ljubljani, po lastnem zatjevanju posodil nad četrt milijona din. Obe stranki pa mu denarja nista vračali, in sta ga puščali na cedilu. Ker pa kljub vsemu ni prišel do svojih pravic, je dal temu svetu slovo in se umaknil v samostan Pletenje. Strogi red v samostanu mu pa ni prijal in kmalu je Zajec samostan zapustil ter se spet nastanil v svoji vili. Nadaljeval je borbo za svoje pravice. V takem razpoloženju je te dni moza obšla huda slabost. Poklicani zdravnik je odredil njegov prevoz v Kandijo pri Nove mestu, kjer pa je Zajec drugi dan umrl.

Ko je za zadevo izvedelo državno tožilstvo, je takoj zahtevalo, da se truplo razleže in dožene pravi vzrok smrti. Ko pa je preiskovalni sodnik dospel v bolnišnico, trupla ni bilo več v mrtvašnici, ker so ga bili medtem odpeljali v Ljubljano, kjer je bil pokojnik pokopan. Ljudje v okolici, ki so imeli Zajca za milijonarja, vedo povedati, da so nekatere ose-

be imele na pokojnika tak vpliv, da jim je posojal znatne zneske celo brez pobotnice. Pri njem pa so našli samo hranilno knjižico za manjšo vsoto.

MONŠTRANCA IN KE-LIH ZAKOPANA

Ko so studenski orožniki dobili v roke Roganovo ljubico Pavlo Vezovnikovo, se je slednji malo razvezal jezik. Ob pretrem zasliševanju komandirja studenske orožniške postaje, si je Roganova ljubica premislila in postala zgovornejša, ko je spoznala, da ji spričo številnih dokazov razna izmikanja ne bo lo prav nič pomagala. Najvažnejše priznanje Vezovnikove je, da sta Milan Peša in J. Jazbinšek izvršila nedavni vrom v župno cerkev v Zgornji Polskavi, iz katere sta odnesla monštranco kelih in tudi nekaj gotovine, ki sta jo izmaknili iz pušnice. Izpovedala je tudi, da sta monštranco in kelih skrita pod smuško skakalnico na Betnavi v bližini betnavskega gradu ob vznožju Pohorja.

V zvezi z izpovedmi Vezovnikove obstoja sum, da so Roganovi pajdaši izvršili tudi nekatere vloze v okoli Pragerskega in še druge tatvine.

Iz Planine ob Sevinci je prišla vest, da so zajeli tamkaj orožniki zasledovanega studenskega čevljarja I. Jazbinška, pri katerem so imeli Roganovi pajdaši svojo zatočišče in skrivališče.

Dopisi

BROOKLYN, N. Y.

Cenjeno uredništvo: Prosim Vas, ako bi bili take dobri in prijazni, da bi priobčili v Vaš cenjeni list mojo željo.

Moja želja je, javno se zahvaliti vsem tistim, ki so me presenetili na moj rojstni dan. V prvi vrsti se zahvaljujem so-progi dobro poznanega gospoda Antona Sveta, ki je vse tako praktično izvedla. Ker sem pri omenjeni na stanovanju, mi je istega večera priporočila, naj grem za kakšno uro na izprehod, kar sem to storila. Po preteku ene ure sem se vrnila. Že pred stanovanjskim vrati je bilo slišati v stanovanju rahli šum, ko se odpre vrata, je bilo stanovanje vse razsvetljeno in veliko smehljajočih obrazov obrnjenih proti meni in peli so: Happy Birthday to You! Ker pa nisem razumela, mi nekdo pove pomen: bila sem popolnoma iznenadena. Miza je bila preobložena z različnimi jedili in pičajo, v sredi mize pa lepo okrašena torta z sedemnajstimi svečkami.

Gospoj Svet se še enkrat prav lepo zahvaljujem za tako krasno prireditev, prav tako se zahvaljujem gospodu Antonu Svetu za solo spev, go-spej in gospodu Legisa iz Brooklyna, za lepo darilo: bo-hlončakaj!

Srčkana hvala gospoj Mar-janci Hribarjevi iz Hobokena, N. J. in njenim hčerkam Mitzi, Kay in Betty, lepa hvala gospodu Dicku, zaročencu gospodične Mitzi Hribarjeve za izkazano mi prijaznost, isto tako hvala gospoj in gospodu Kestrevcu iz Harrisburg, Pa.

Izkrena hvala vsem, ki ste mi izkazali svojo prijaznost. Bodite uverjeni, da mi bo vedno stal v spominu moj sedemnajsti rojstni dan. Pozdrav! Sylvia Krajec.

AKO NAMERAVATE OBIKATI
SVETOVNO RAZSTAVO
boste rabili
MAPO
Mesta New Yorka
DOBITE JO
BREZPLAČNO
AKO NAROČITE
Slovensko-Amerikanski
Koledar
ZA 1939
Cena Koledarja je:
50 centov
Imamo jih še nekaj!
"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.
(Lahko pošljite vsoto v poštah
znamkah po 2 oziroma po 3 cente)

VLOMILCI VDRILI V ZLATARSKO DELAVNICO

Ptujčane je 8. sept. presenčila vest o izrednem vromu, ki je bil ponoči izvršen v zlatarsko delavnico in trgovino A. Kerman in Kingl v Prešernovi ulici. Vlomilec se je podvig v polnem obsegu posrečil ter so uplenili različne dragocenosti v vrednosti 100,000 din.

Dosedanja preiskava je do-gnala, da sta bila na poslu naj-brž dva vlomilca. Vlomilci so vdrli v zadnja vrata ptuj-skega gledališča, pod katerim se nahaja zlatarska delavni-ca. V gledališču so vlomilci odrgali na podu deske, nato pa so izkopali skozi pod luknjo in s pomočjo vrvi se spustili v trgovino. Vlomilci pa se niso spravili nad veliko blagajno, ki se nahaja v trgovini in v ka-teri so bile zaklenjene največje dragocenosti.

LJUBEZENSKA ŽALO IGRA V SAVINJSKI DOLINI

Po vsej Savinjski dolini se je 9. sept. razširila vest, o ljubezenski razigrji dveh mladih ljudi. Pred dnevi je šel 28let-ni posestniški sin Jakob Za-gožen iz Malke pri St. Pavlu pri Preboldu k vojakom. Težko se je poslovil od doma, najtežje pa od svoje 25-letne zaročenke Karoline Prošinceve. Zvečer se je Jakob še enkrat vrnil k svojemu očetu, ki je precej bo-

Peter Zgaga

PRED DVAJSETIMI LETI

VINO

Sem mislil, da bom v treh ali štirih kolonah nakratko opisal, kako je bilo s tisto čudno rečjo, s katero so nas pred dvajsetimi leti obdarili suhači, pa se je razprava ne-koliko zavlekla in jo bom skušal šele jutri zaključiti.

Danes naj bo vino na vrsti. Vino... Takoj po uveljavljenju prohibicije so naši rojaki zahrepeneli po njem.

Kakor sem že omenil, je bila kupivna roba v New Yorku

predraga. Galona — štiri, pet do šest dolarjev. Za domačo izdelavo pa ni bilo niti pri-prav, niti prostora.

Naši ljudje so stanovali v tesnih stanovanjih, v kleti je bilo pa komaj za tono premo-ga prostora.

Za vino je treba mlina, pre-še, sodov, raznih cevi, lijakov in drugih priprav. In kaj bo rekel mož postav, če se bo pred hišo ustavil voz z baksami gro-zila?

Vse take in slične pomisleke je pa pregnala trdna volja. No, trdne volje so imeli naši rojaki dovolj.

Ranjki Janez, ki je bil doma iz lepe ribniške doline, je imel navado reči: — Jeseni ga bomo naredili, pa če imam grozdje z golimi rokami mečkati in pre-sati.

S sodi je bilo nerodno. Do-ber sol je bilo težko dobiti. Neki Nemec v Uptownu jih je prodajal po osem dolarjev. Spomladi jih je pa od rojakov zopet kupoval, toda po dva do-larja. Vsako leto je imel od praznega soda šest dolarjev dobička.

Sod za petdeset galon je po-stavil naš človek v klet, ki je bila štiri čevlje široka in pet čevljev dolga. Poleg njega manjši sod za deset galon.

Grozdje je bilo treba zmeti v banji za pranje, prešli so v kuhinji in ponekod nosili most v loncih iz četrtega ali petega nadstropja v klet.

Toda komu sta bila mar do-lo in trud? Delali so marljivo in pazljivo, kajti vsake jagode je bilo skoka. Kako tudi ne — saj je veljala kiša grozdja (dobrih petindvajset funtov) skoro tri dolarje.

Res je, da so primešali pre-cej vode in sladkorja, da so še prešanje še dvakrat ali tri-krat namočili, pa kaj — soda sta morala biti polna in še par galon ga je moralo ostati za zalivanje.

Moje že vreže, — so si pripovedovali po par dneh — se mi zli, da je zmetalo wen, kar je mislilo. Kmalu ga bo treba zabiti.

Takole okoli sv. Martina so ga začeli nositi na mizo.

Ko je prišel gost v hišo, je gospodar oblekel debel swea-ter, snel z žebila ključ, vzel v desnico steklenico, v levico pa svečo in se odpravil v klet. Za ženino svarilo: — Pa nikar se v kevdru ne naličaj! — se ni prav dosti brigal.

Oba sodečka sta bila s premo-gom zasuta, toda roka je po-znala pot do pipe.

Ko se je vrnil, — nekoliko pokrepčan, seveda, — je posta-vil steklenico pred gosta re-koč:

— Na, pokusi ga, sama čista župa. Kapljice vode, niti drob-ca eukra ni v njem.

V tistih besedah je bilo naj-manj za deset galon in deset funtov vodene in eukrene laži.

Zaloga se je hitro nižala. Okrog Velike noči bi lahko z hučjo iskal newyorškega rojaka, ki ga je imel še kaj v kleti.

Nastopili so trije skrajno hudi meseci, takole sredi juli-ja se je pa bliskovito raznesla novica:

— Na Washington Marketu ga že prodajajo. Drobčno je in kislasto, toda za silo bo.

Upanje je vnovič zažarelo. Sredi avgusta smo že pokuša-li mošt — samo čisto "župo", ki je imela največkrat res bolj po juhi kot pa po vinu okus.

IZ NEMŠKO-POLJSKE VOJNE

Vjeti poveljnik poljske posadke v trdnjavi Westerplatte v gdanskem pristanišču, ki je zdržala 8 dni nemško bombardiranje. General sloni na svoji sablji, katero mu je nemški poveljnik v znak priznanja njegove hrabrosti dovolil ohraniti.

Kratka Dnevna Zgodba

MILAN PUGELJ:

PRI ŠEFU

Šef piše. Njegova soba ima dve okni in skori dve sije spomladansko solnce. Na tleh se svetijo široke lise in po-zarkih pleše svetel prah. Na steni nad o-maro knjig se giblje medena in blesčeča ploča nihala, ki jo maje ura tiho in diskretno. Na visokem cilindru, ki je povezan na obežalo tik vrat, sedi debela in kovinastomodra muha. Nekaj časa je brenčala po sobi, zdaj počiva in si mane zadnji dve nogi.

Nekdo potrka. "Naprej!"

Vstopi ponižno sluga Kociper. "Kaj pa vi?" ga ogovori šef. Sluga je šepast. Eno nogo ima krajšo in sicer levo. Pri-šepa bliže.

"Prišel sem, gospod šef, o, gospod šef, da bi razlili čez me svojo milost, čez me, čez uho go in nevredno stvar, nevredno, da se omo vanjo vaše prejasne oči, nevredno, da bi izvolil obrišati vanjo — milostno — svoj — čevlji —"

Kociper čuti mokroto v nosu in zaporedoma smrka. Oči ima zalite s solzami.

"Jaz, o, nesrečna stvar, ki sam nisem imel s čim živeti, sem šel in se zamešal med ženske in te so za nas kakor limnice za neumne ptice. Primese se takoj, ko pa hočeš sfrčati, ne moreš več. Če bolj opetla, bolj si zavozlan. Eno roko sem ji dal, ko sem se je pa otepal z drugo, je ušla še tisto in takrat je bilo izgubljeno. No, pa se še ne more reči: Zdaj pa je, kar je! Ne! Ne more še. Ali v ženski je nekaj vražjega, ne-kaj takega, kakor bi nas sam satan dražil. Prede, prede o-koli nas, dela nedolžne oči, a mi čop! Smo naenkrat tam, kakor bi rekel — za turškim gričem, kakor se pravi, tudi jaz sem znorel."

"Kaj pa hočete, Kociper? vi ste spet — vi —"

"Ne, gospod šef, samo te be-sede ne. Bog varaj, iz vaših ust me je Bog varuj in sveta pomočnica Marija! Zaoral sem jo! To se pravi: rekla je, da bo imela z menoj otroka. O, satan je tega kriv!"

Kociper silno smrka in solze mu kapljejo v sršče brke.

"Satan je kriv! Večer, spomlad, vino, hosta — tukaj je satan doma. Mislite, da bi jo

bil vzel, če bi ne bil tako pošten kakor sem? Ne, nikoli ne! Pustil bi jo bil, kar tako plju-nil v stran: fej te bodi! A mislil sem: Vidiš, oče boš, otrok je tvoja kri in tako naprej. Še žival ima rada mladice. O pti-ču pelikanu pravijo, da kar samega sebe naključje, pa jim da piti svojo kri. Vzel sem jo. Vzel sem jo, vse po katoliško, kakor sveta vera uči."

"Kociper, vi ste spet, — vi ste spet —"

"Ne, ne, ne! O gospod, šef, samo tega ne recite. To je mo-je pogubljenje, moja smrt, če slišim iz vaših ust. No, po-glejte. Vzel sem na rame ja-rem svetega zakona. Bo že Bog pomagal, sem rekel. Saj skibi tudi za rožico ne polju. In zdaj, in zdaj gospod šef več- na čast in slava nebesnemu o-četu. — Obsopal me je z bla-goslovom. Po poroki prvi o-trok, prvo leto drugi otrok, drugo leto tretji otrok in tako do danes. Oženjen sem pa že šesto leto. Lani sem rekel: "Žefka, sem stopi, na koleno mi sedi, lepo se objemiva in poljubiva." Vse sem ji ro-zdel, kakor sem bil iztuhtal. Zdalja nič več ne, nobenega o-troka več v hišo, konec naj bo. Ona je jokala in tudi meni se je storilo enako, pa sva oba jo-kala. Tak adijo, lepo zakon-sko življenje. Vse gre vraga v arlo."

Kociper prestopi na kratko nogo. "Gospod šef, ne bi povedal naprej, če bi ne bil tako odkri-tostren. A pri meni velja to-le geslo: Resnica nad vse!" Silno se udari trikrat s pe-stjo po prsih. Bobni kakor po-sodu.

"Lazi ne poznam. Kaj je tu znoprat v teh mojih prsih, to je tudi na jeziku. Vse bom po-vedal, poštenje je prvo, skrivati ne znam. Sklenila sva z ženo in jokala sva se. Kako ne? Prej mož in žena, zdaj ne to in ne ono. Pa sva šla za ve-liko noč k spovedi, in oba sva izvedela isto. Kako pa kaj ži-viš? Tako in tako. Kaj pa to, kaj pa ono? Še tako, ko ni vedno treba, govorim samo sveto resnico, nikar se pri spo-vedu. Povedal sem vse — po-duši. Kaj, kaj? So rohnili duhovni oče. In kar napihnje-ni so bili in rdeči, da sem se bal zanje. Še mrtvoud jih bo, še mrtvoud, sem si mislil in strašansko sem jih tolažil. Saj bom, saj bom, kakor rečete, tako bom živel. O, sveta ne-beša, da bi bil zavoljo mene, grešnika, duhovnega očeta mrtvoud, to bi bila zagata! Samo zaradi tega sem obljubil. No, vidite, gospod šef, imejte srce, izkažite ga reveže."

"Kociper, vi ste spet —"

"Gospod, izkažite mi svojo milost, ne recite tega! Šesto leto sem oženjen in sedmič bo-mo krstili. O, kako jaz lju-bim svoje otročice, kako skr-bim zanje, samo jesti jim ni-mam kaj dati. Ona, moja že-na, pere, pere, ves dan pere. Če pogledam ponoči izpod ode-je, ona pere. Če se zjutraj pre-budim, ona pere. Roke si je že pramencala v ves, b, kako res, gospod. Jaz to gledam in mi solze stijo v oči. Kako te-pi, kako se suši, a druge, go-spod, v atlasu in svilu z mošči-mi na zabavo. Takrat veni, kaj je to, socialist. Jaz sem socialist, gospod. Še več!"

Prestopi na dolgo nogo in se udari po prsih. "A tudi Boga ne zapustim. Tudi on ima srce za reveže, ka-kor je to zapisano."

"Če sem trezen, ne morem s

"Kociper, kakšni pa ste? Kaj boste tako delali? Vi ste spet —"

"Gospod šef, po smrti se vse izravna. Berač bo kakor bo-ga taš in bogataš bo kakor be-rač. Takrat ne pojde zato, ko-liko si imel, ampak kako si ravnal s tistim, kar si imel. Po-šteno, poročem, gospod, pošte-no, to je moja čast. Malo je bilo, potrošil sem za najpotreb-nejše. A drugi so imeli veli-ko in so potrošili za nič. Re-vežem nisem dal ničesar, ker nisem imel sam ničesar. Če pa sem imel stekleničico žga-nja, pa če je šel mimo žejen človek, sem rekel: na, požri, pogrelo te bo, kakor pogreje mene. Mi, reveži bomo tam kralji, oni, bogataši bodo tam reveži. Mi krone na glavah in zlate plašče krog ram, oni peklenški ogenj okoli beder. Grem po cesti tako lačen sem, ne upam si domov, ker zija do-ma šest lačnih kljunov, vidim žensko v atlasu, vso dišečo in šumečo, in pregrešno, pa si ni-slim: pekla se boš, to se boš žgala in pekla. Peklenški o-genj ti bo lizal bedra in te zba-dal v bela prsa in po! Zazlu-he!"

Kociper prestopi na kratko nogo.

"Še eno, gospod šef, še ma-lo potrpljenja, ne glejte grdo. Veste, človek je oče, kaj ne, pa ti pride domov, in doma šest otrok in vsi lačni, lačni. Oče, oče, kličejo, a to pomeni: Kru-ha, kruha! Groza je na svetu, gospod, o, in koliko je je! Tak majhen lačen otrok, ki še ne zna govoriti, ki samo vije ro-ke, pači obraz in joče, je stra-hota. Če bi ga mogel nasititi s kazalcem ali s palcem, pa bi vzel škarje in ga odstrigel. Sa-mo, da bi se ne našel in jokal, samo da bi imel mirno vest; ni lačen, sit je!"

"Gospod šef, odprite svoje milostno srce, in povijajte mi mečesno plačo, za deset kron mi jo zvišajte. Bogu iz-kažete dobroto, če to storite. Šest otrok, sedmi na potu. Bo-lehna žena, ki pere, pere. In jaz pohabljen revež, ki imam eno nogo prekratko — poglej-te nas; premislite nas, usmili-te se! Ali naj pripeljem pred vas moje otročice, vseh pet in najmlajšega? In vsi naj po-vzdigujejo ročice in zakličejo: Prosimo milost, in tudi naj-mlajši ubožec, Franek? Plosim, plosim, plosim — Kaj se po-zna cesarju deset kron na me-sec a meni, o vsega vredni in milostni gospod, a meni kakor bi mi dal cesar svoje cesarstvo."

"Viste spe pijani kakor ka-non!"

"Gospod šef, naj oglušim, naj onemim, samo da ne slišim te strašne besede iz vaših ust. Nisem, nisem, nisem. Jaz sem plati, ubog, nesrečen človek, brez poguma. Skrica — vrag me udari po ustih za to be-se-do! Gospoda se bojim in se ne upam pred njegovo obličje. Vsakega se bojim, slehernega! Pogum je ubit v nas kakor v prsih. O, poznam samega sebe in da bi lahko stopil pred vas in da bi lahko to povedal, kar sem mislil, in da bi vas lahko poprosil, zato sem si kupil de-vet kozarčkov. Ne žganja, po-guma sem si kupil. Oh, mi smo brez pravice, ne upamo se pred obličje gospode, groza nas je. Če bi ne bil pil, ne bi bil zdaj tukaj."

Kociper se mogočno tolče po prsih.

Kociper se mogočno tolče po prsih.

Kociper se mogočno tolče po prsih.

Kociper se mogočno tolče po prsih.

Kociper se mogočno tolče po prsih.

Kociper se mogočno tolče po prsih.

Kociper se mogočno tolče po prsih.

Kociper se mogočno tolče po prsih.

Kociper se mogočno tolče po prsih.

Kociper se mogočno tolče po prsih.

Kociper se mogočno tolče po prsih.

Kociper se mogočno tolče po prsih.

Kociper se mogočno tolče po prsih.

Kociper se mogočno tolče po prsih.

Kociper se mogočno tolče po prsih.

Kociper se mogočno tolče po prsih.

Kociper se mogočno tolče po prsih.

Kociper se mogočno tolče po prsih.

Kociper se mogočno tolče po prsih.

Kociper se mogočno tolče po prsih.

Kociper se mogočno tolče po prsih.

Kociper se mogočno tolče po prsih.

Kociper se mogočno tolče po prsih.

Strela je ubila sedem ljudi

Nedavno je nad Londonom divjala huda nevihta s točo. V vzhodnem delu mesta v ne-kem parku je strela udarila v šrambo vrtnarskega orodja, kjer je vedrilo okrog 30 ljudi. Strela je vso družbo vrgla po tleh, kot da so iz papirja. Zna-jed pred šrambo je nekdo pu-stil kolo, ki je najbrž priteg-nilo strela nase. Med temi, ki so se zatekli v šrambo so bile večinoma ženske in otroci, ki jih je nevihta presenetila na dnevnem izprehodu. Ob tej nevihti je v Londonu treščilo tudi še na več drugih mestih, kjer je strela na nekaterih hi-šah napravila precej škode. Za prvimi streli, med katerimi je grozno pretresal mesto, es je vsula silovita ploha, ki je ma-homa napolnila vse ulice v vo-do. Po nekaterih ulicah je vo-da drvela pol metra visoko. V

več kletih in pritlično ležečih trgovinah je voda napravila znatne škode. Niti najstarejši ljudje ne pomnijo tako hude nevihte nad Londonom.

VELIK POŽAR V MLADE-NOVCU.

Pred dnevi je bil ves Mlade-novac na nogah. Zgorel je mlin Dušana Saviča in je ne-varnost grozila sosednjim hi-šam. Na pomoč je bila pokli-cana tudi gasilska četa iz Beo-grada. Razen velikega mlina je ogenj uničil pet vagonov ži-ta in pet vagonov moke. Ško-da znaša 1,200,000 din.

CENA ZBIRKE 50c (Poština plačana)

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

RAZGLIEDNICE

Newyorike

SVETOVNE RAZSTAVE

DOBITE PRI

KNJIGARNI

"GLAS NARODA" 216 WEST 134th STREET NEW YORK

35 RAZLIČNIH RAZGLIEDNIC V BARVAN, PREDSTAVLJAJO-ČIH NAJVEČJE ZANIMIVOSTI TE OGROMNE RAZSTAVE

CENA ZBIRKE

50c

(Poština plačana)

Vsoto lahko pošljete v znakat po 2 ozloma po 3 centa.

Knjige, katere toplo priporočamo

MORSKI RAZBOJNIK. Spisal Fred. Marryat. (193 strani.) V duhu čitatelja oživi romantika v najbolj pestrih barvah. — Kri in ljubezen. — Viteštvo in maščevanje. — Časi, v katerih sta spretnost in gibčnost odločevali. Cena 85c.

MORSKI VOLK. Spisal Jack London. (328 strani.) — Eden najboljših romanov znamenitega ameriškega pisatelja, ki je pisal svoje romane največ po svojih lastnih doživljajih. Roman je zanimiv od prve do zadnje strani čitatelj ga ne bo odložil, dokler ga ne bo prečital do konca. Cena \$1.25

OD ŽIVLJENJA STRETA. Spisal M. J. Brema. (337 strani.) Strašna usoda šestnajstletne mladenke, ki je iz radovednosti zašla v nepoznano življenje ter pregledaj padla po krivdi drugih. Povest je pisana v obliki dnevnika. Cena \$1.50

OGENJ. Spisal Henry Barbusse. (337 strani.) Pretresljiv opis prizorov iz svetovne vojne. Edinole mojster kakor je Barbusse je mogel napisati kaj takega kot je "Ogenj." Cena \$1.00

ODISEJ IZ KOMENDE. Spisal Ivan Pregelj. (269 strani.) Opis lanberske a gospoda bo ostal v spominu slehernemu, ki ga bo prečital. Pregelj je mojster sloga in jezika. Pričeto-je ga med najboljšje sodobne sloven-ske romanopisce. Polag romana vse-buje knjiga še nekaj krajših črtic. Cena \$1.50

ZGODBE ZDRAVNIKA MUZNIKA. Spisal Ivan Pregelj. (98 strani.) Pregelj je eden najboljših sloven-skih pisateljev. Ta zgodovinska po-vest prav nič ne zanašja na njego-vimi drugimi deli. Pregelj je globok, navzlic temu pa lahko razumljiv tudi preprostemu človeku. Cena 70c.

POD KRIVO JELKO. Spisal Peter Bohinc. (160 strani.) Rokovnjači na Gorenjskem. — Črni graben. — Veliki Grog. — Primeri grobnja-ške govorice. Povest temelji na zgo-dovinskih virih ter je poleg Jurčiče-vih "Rokovnjačev" svojevrsna v slovenski književnosti. Cena 55c.

POD SVOBODNIM SOLNCEM. Spi-sal Franc S. Finkler. 2 zvezka 300 in 368 strani.) Po izjavi kritikov je to najboljše zgodovinski roman. O-pisuje življenje starih Slovencev. Mladega Iztoka je zanesla pot v Bi-zano, današnji Carigrad, kjer se je seznanil z Ireno ter se zaljubil v njo. Cesarica si je zaman prizadevala ujeti ga v svoje mreže. Cena \$4.00

POSLEDNJI DNEVI POMPEJE. Spi-sal Bulver. (2 knjigi in 280 strani.) Zgodovinski roman iz časa, ko je bohtelo razkošno življenje v Pom-pejih in Herkulanumu. Borbe s amfi-teatru. Spletke egipčanskega "ča-rovnika." Glauk in njegova ljube-zen. Strašna usoda. Cena \$1.25

PUSTOLOVŠČINE DOBREGA VO-JAKA ŠVEJKA. Spisal Jaroslav Hašek. (2 zvezka 263 in 230 strani.) Če se hoče od srce nasmejati, čitaj-te to čelo slavnega češkega humori-sta. Britka satira na staro Avstrijo. Švejkove pustolovščine ne izvajajo iz človeka samo smeha, pač na kro-hot. Cena \$2.40

POVESTI IZ DNEVA IN NOČI. Spi-sal Guy de Maupessant. (157 strani.) V knjigi je zbranih dvajset najbolj-ših črtic slavnega francoskega pi-satelja. Vse od prve do zadnje so skrajno zanimive ter neprekosljive po svoji vsebini. Maupessant je eden najbolj čitanih pisateljev. Cena \$1.00

ROMAN TREH SRC. Spisal Jack Lon-don. (432 strani.) Ena najbolj za-nimivih in najdaljših povesti slavnega ameriškega pisatelja. Ko jo člo-vek prične čitati, se ne more odtrga-ti od nje. Jack London je mojster opisovanja, navzlic temu je pa ro-man na vso moč živahen in zanimiv. Cena \$1.50

SAMOSILNIŠ. Spisal Anton Navačan. (153 strani.) Knjiga vsebuje deset povesti slovenskega pisatelja Nova-čana, ki se je proslavil s svojo zbir-ko "Naša vas." Snov je povečini vzeta iz življenja naših rojakov iz bivše Štajerske. Cena \$1.50

STEFAN GOLJA IN NJEGOVI. Spi-sal Ivan Pregelj. (253 strani.) Tra-gična usoda župnika Golje, potoma tolimskega puntarja. Njegova puntarska kri je prav do smrti klju-bovala. Knjiga vsebuje poleg dru-gih črtic tudi dve klasični pridigi Tomaža Rutarja. Cena \$1.50

TARZANOVE ŽIVALI. Spisal Edgar Burroughs. (294 strani.) Nadalje-vanje "Tarzana," ki je že vsaj po imenu znan vsakemu omikancu. Da-si je snov povesti neverjetna, se lah-ko čita in se človek polagoma tudi v neverjetnost vživi. Cena 85c.

TOLOVAJ MATAJ. Spisal Franc Mi-linski. (151 strani.) Naš najboljši humorist je zbral v tej knjižici nekaj črtic, ki so tako ljubke in prisrčne, da čitatelj ob čitanju zares uživa. Posebno zgodba o Cefizlju je na-ravnost klasična. Cena \$1.00

UMIRAJOČE DUŠE. Spisal Ilka Vašte. (220 strani.) Roman iz stare Ljubljane. Značaji so izrazito opi-sani, istotako tudi takratne navade. Ljubljana nam je povečini znana iz začetka sedanjega stoletja, kdor jo pa hoče poznati iz prejšnjih stoletij, naj prečita ta roman. Ne bo mu žal. Cena \$2.50

CVETJE V JESENI. — VISOKA KRONIKA. Spisal Ivan Tavčar. (418 strani.) "Cvetje v jeseni" in "Visoka kronika" sta najboljši da-li pisatelja Tavčarja. Kritika je so-glasna mnenja, da je v teh dveh delih prekosil samega sebe. Oba se-janji se vršita v Škofji Loki oziro-ma v Poljanski dolini. Cena \$2.50

ZADNJA NA GEMADI. Spisal Franc Jaklič. (268 strani.) Tudi doljenjaka Ribnica je imela svoj čarovniški proces. Pisatelj Jaklič je na podla-gi zgodovinskih virov dobro opisal preganjanje in kaznovanje "čarov-nic," ki so bile sicer povsem ne-dolžne ženske. Cena \$1.00

ZADNJA PRAVDA. Spisal J. S. Baar. (184 strani.) Povest je prevedena iz češčine. Ob čitanju se čitatelj vživi v življenje nam sorodnega češ-kega človeka. Baar je priznan češki pisatelj, in boljšeje prevoda si sko-ro ne moremo želeli. Cena 85c.

ZLOČIN V ORCIVALU. Spisal E. Ga-borisa. (246 strani.) Gaborisa je bil bolj ustvarjen za detektivna nego za pisatelja, dasi je tudi kot pi-satelj nedosegljiv. Čitatelj ne reši v romanu zagonetke, dokler ne pre-čita do konca. Cena \$1.00

ZIVI VIRI. Spisal Ivan Matičič. (411 strani.) Najznamenitejšje delo pi-satelja "Na krvavih poljanah." Pi-satelj je segel v najbolj zgodnjo zgo-dovino ter mojstrsko razvil snov do današnjih dni. Lepo vezana knjiga bo kras vsaki knjižnici in vsak jo bo čital z zanimanjem. Cena \$2.00

AGITATOR. Spisal Janko Kermik. (99 strani.) Janko Kersnik je po-leg Jurčiča najbolj znan in priljub-len slovenski pisatelj, kar jih je ži-velo v drugi polovici devetnajstega stoletja. Njegovega "Agitatorja" bo sleherni čital z užitkom. Cena \$1.00

HŮI CESARJA MONTEZUME. Spi-sal M. Rider Haggard. (383 strani.) Delo, ki zavzema odlično mesto v svetovni literaturi. Napeto do skraj-nosti. Čitatelj bo roman z užitkom prečital od začetka do konca. Cena \$1.50

Slovenic Publishing Company

Kje si bil tako dolgo?

Roman iz življenja. — Za "Glas Naroda" priredil I. H.

32

"Za mene je taka, kakoršna je, dovolj lepa — v primeri z njo tudi ne bi hotel stopiti preveč v ozadje," pravi. Toda Trudin pogled ga pomiri, kajti, ko gleda za obema, ko greste po stopnicah gori, se smeje pred se kot srečen mladenci.

"V resnici mislim, da me ima rada," is misli in čuti v svojem srečanju nek neumno srečen občutek.

Winnie pelje Trudo v dve krasni sobi za goste. Na pragu Trudi zastane korak. Vsa prestrašena pogleda Winnie. "Ah, Winnie — te sobe menda vendar niso za mene?"

"Seveda, Truda, ali ti niso všeč?"

"O, ti moj ljubi Bog — saj so vendar knežje — kako pa bom izgledala v njih? To bi moral pri nas doma videti majhno sobico, ki je sicer čimnata za služkinjo, toda imamo samo noko žensko za nekaj ur na teden. Stariši imajo eno spalno sobo, trije bratje drugo, zato pa dajeta starišem nekaj od svojega zaslužka. Jurij, moj najmlajši brat, ima sam skoro toliko kot nič. Pa še ena soba je, ki služi obenem za olednico in sprejemno sobo. Tukaj pa naj imam kar dve 'ako veliki sobi sama za sebe!'"

Winnie jo ginjena objame.

"Kako pa si stanovala na Gravensteinu?"

"O, popolnoma lepo, tudi mnogo bolj razkošno, kot pa doma. Iduna pozna naše razmere doma in je prej tudi sama ravno tako živela. Saj veš, da se za mene turli ni mnogo brigala. Res, Winnie, ena soba popolnoma zadostuje za mene!"

Winnie jo odločno porine v drugo sobo in zapre vrata.

"Nikar ne govori tako neumno; gospodar sprejema svojega gosta, kot odgovarja njegovim razmeram in ne, kakor je gost navajen. Sploh pa je Charles te sode določil za tebe, ker imajo lep razgled in zato ga menda ne boš hotela žaliti." Truda jo prestrašena pogleda.

"O, ne, za božjo voljo ne — kar je tako ginljivo dober in ti tudi. Kako se naj vama zahvalim?"

"To sem ti že povedala: da mojega brata napraviš srečnega."

Truda se vrže Winnie na prsi, jo ihte pogleda in tiho ter z zadržanimi solzami pravi:

"Ah, Winnie — mislim, da me ima že nekoliko rad in Iduni ne mara ničesar več slišati."

"Seveda, tedaj si mu že izkazala veliko uslugo. Sedaj pa pojdi, odprti kovčeg in ročno torbico. Ali je to cela tvoja prtljaga?"

Truda prikimajo in poreden nasmeh šine čez njen obraz.

"Charlesu ni treba imeti nikakih skrbi, da bi se napravila preveč lepo; mnogo oblek nimam na izbiri in vse, kar imam, sem si naredila sama," odgovori Truda in odpre kovčeg.

"Res? Vse si sama naredila? To je pa veliko. Jaz tega ne bi mogla in če bi mi bilo s tem tudi treba rešiti življenje. Tvoje obleke so sicer preproste, toda vse zelo lepe."

"Da, morati je dober mošter."

Truda položi svoje stvari v predale, obleke lepo obesi in pri tem ji Winnie pomaga. Nato pridejo fotografije njenih starišev in njenih bratov po vrsti in jih Truda položi na nočno mizico poleg postelje. Winnie ji vzame eno fotografijo za drugo v svoje roke. Najprej si ogleda skupno sliko starišev. So preprosti, skrbni obrazi, pa vendar priključivi. Nato pa prime Winnie fotografijo enega brata. Tedaj pa se ji oči nenavadno razširijo.

"Ti, Truda — ali je to oni brat, ki ima Iduno še vedno rad, četudi mu je prelomila zvestobo?"

Truda se obrne in pogleda sliko v Winnienih rokah.

"Ne, to je moj najmlajši brat Jurij, jurist. Tukaj pa je Hans, inženir in moj najstarejši brat. Tretji pa je Fritz, filozof."

Winnie si slike drugih bratov samo površno ogleda, nje oči pa se zopet vrnejo k Juriju.

"To so vsi resni možje, Truda," pravi, zamaknjena v izraziti obraz mladega jurista.

"Seveda, življenje jih je trdno prijelo. Toda vsi trije so stisnili zobe in so se s pičlimi prispevki z doma prebili skozi življenje in učenje."

"Koliko pa so etari tvoje brate?"

"Hans je trintrideset, Fritz enintrideset, Jurij pa devetindvajset."

Winnie ne more odtegniti svojega pogleda od Jurijevih potez.

"Veš kaj, vsakemu bi dodala še pet let."

"Samo, da jih najprej spoznaš! V resnici ne izgledajo tako resni, kakor so tukaj na fotografijah."

Winnie počasi položi fotografije k drugim.

"Truda, zelo zanimive brate imaš; vsi trije imajo zelo izrazite obraze — najzanimivejši pa je najmlajši."

"Tega ne morem presoditi, ker so moji bratje. Toda pridni in zmorni so vsi trije. Jurij pa je imel najtežje; izhajati je moral z najmanjšim denarjem in si je moral kaj zaželel. Toda sedaj že dela. Samo, da bi se za božjo voljo ne bi prej zaljubil, dokler ne doseže svojega časa, kajti prav gotovo bo, kot njegova brata izgubil za kako dekle svoje sree. To je že pri nas v navadi — poslušamo samo svoje sree."

"Toda tvoj brat Hans se je, kot mislim, zaljubil v bogato Iduno."

"Ko se je v njo zaljubil, je bila še revna."

"Katero pa ima rad tvoj drugi brat?"

"Neko mlado učiteljico, ki tudi nima nikakega imetja."

"Tako? In — najmlajši brat — misliš, da je njegovo sree še prosto?"

"Do sedaj, hvala Bogu, da."

Winnie se enkrat z velikimi očmi pogleda v obraz Jurija Holla, ki jo posebno vleče in bolj kot obraz katerega drugega brata. Zopet pridete na pogovor o Iduni.

(Nadaljevanje prihodnjik)

Nova ilirska grobišča v Kranju

V aprilu smo že poročali o zanimivih odkritjih ilirskih grobišč v severozapadnem delu kokriškega predmestja. Takrat so na Prahovem zemljišču izkopali več izredno dobro ohranjenih žar in vrsto bronastih okraskov. Ugotovili so, da je to bilo rodovinsko grobišče iz 7. stoletja pred Kristusom. To odkritje je spremenilo dotedanje naziranje o obsegu ilirske naselbine v Kranju. V letih 1893 do 1913 so namreč odkrili ilirske grobove na starem kranjskem pokopališču na Mayrjevi pristavi in v Marjanšču. Ta odkritja so vodila do zaključka, da je bila nekoč v Kranju manjša ilirska naselbina in sicer v severozapadnem delu današnjega kokriškega predmestja, v bližini današnjega mostu. Ko pa so letos odkrili na prahovem zemljišču rodovinsko grobišče iz iste dobe, so pričeli domnevati, da se je stara ilirska naselbina raztezala v mnogo večjem obsegu po vsej gornji kokriški terasi. Novo grobišče je bilo namreč odkrito v severozapadnem delu kokriškega predmestja, to se pravi, na isti terasi, kjer so odkrili ilirski strnjena pokopališča. Zgodovinarji so sodili da morajo ležati grobovi ravno v istem pasu, kjer bodo izkopavali temelje za novo cesto iz Kranja v Naklo.

Ta domneva se je zdaj potrdila. Te dni so namreč pričeli z izkopavanjem nove ceste pod Prešernovo kavarno, in res so našli na novo grobišče, katerega pa bi bili delavci uničili, če jih ne bi bil nanj opozoril Rudolf Jegič, ki je že pomlad pomagal pri izkopavanju prvega grobišča in je sedaj budno pazil, kje se bodo pokazali novi sledovi. Gospod Jegič stanuje poleg ceste, pa je videl, kako se je vsul izpod kamenja, ki so ga delavci izkopavali, črn pepel. Ko je nato tančeneje ogledal, je ugotovil, da gre za enako grobišče, kakršno je bilo odkrito pri Prahovi. O odkritju je takoj obvestil dr. Žontarja, ta pa muzejško društvo v Ljubljani. Muzejško društvo je poslalo v Kranj dr. Herforta. Medtem je vodil izkopavanje dr. Žontar, ki je odkril veliko kamenito grobišče s tremi žarami.

Novo odkrito grobišče leži točno v isti črti kakor Prahovo in je od tega oddaljeno 50 m. Okraski, ki so jih našli v teh žarah, so enako izdelani, kakor oni iz Prahovega grobišča. Tudi grobišče samo je enako zgrajeno iz kamenja v obliki gomile. Posebnost novo odkritega grobišča pa je izredno velika žara, kakršne so zelo redke in jih najbrže tudi v muzeju še nimajo. Da bodo tu našli še na več grobov, sklepajo iz tega, da so 5 metrov stran od grobišča našli še dve žari, ki pa sta bili osamljeni. Nova domneva, da je bila v 7. stoletju pred Kristusom v Kranju mnogo večja naselbina ilirov kakor so prvotno sodili zgodovinarji, je zdaj docela potrjena. Ilirska naselbina se je razprostirala po vsej gornji kokriški terasi od današnjega mostu do kranjske ravni, do Krone.

IGRA NARAVE

V Mokronogu na Dolenjskem imajo izredno priliko, da opazujejo v mesecu septembru divji kostanj v lepem cvetju. Med tem, ko je na nekaterih vejah že odpadlo suho listje je na drugi strani pognalo drevo mlado, sveže zelenje in mnogo cvetov, ki so deionia že razcveteli, deloma se še razvijajo. Da jablane in drugo sadno drevje v pričetku jeseni ponovno cveto, se pač večkrat pripeti, a da bi divji kostanj v tako poznem času pognal mlado zelenje in tako obilno cvetel, kakor na dvorišču tovarniške shrambe kož usnarne g. Kalina, je pač posebna redkost.

ČLOVEK PRENESE VELIKO VROČINO.

Kdo bi si mislil, da človek prenese veliko vročino, ki je že kar blizu 100 stopinj Celzija? Najbolj vroč del zemlje je Afrika, kjer vročina pride večkrat do 50 stopinj in še čez. Rekordno leto v tem oziru je bilo leto 1845. Takrat je najvišja temperatura v senci dosegla 46,6 stopinj, na soncu pa celo 65,4. In vendar so vsi prebivalci Evrope in domačini, ostali na svojem mestu vsak pri svojem delu, nihče ni pobegnil pred to naravno 'pečjo'. Med zelo vroče predele zemlje spada tudi Rdeče morje in Perzijski zaliv. Pod krovi parnikov se kljub najmodernejšim ventilatorjem večkrat dvigne toplota na 50—60 stopinj Celzija, v prejšnjih časih so ladje še niso imele ventilatorjev, pa se je povzpela še veliko nad 60 stopinj. Tudi v Avstraliji živo srebro v toplomeru večkrat pride do 60 stopinj Celzija in še čez. In življenje tudi v teh krajih teče mirno naprej ljudje ne uidejo, čeprav gre v najbolj vročih časih bolj v znamenju počivanja kot pa resnega dela. Pa vendar — ljudje vztrajajo.

Te iskušnje so nagnile dva angleška znanstvenika, da sta poskusila, koliko vročine človek sploh prenese. In kaj pravljeno se sliši, da vzdrži vročino, ob kateri se speče angleški "biftek". Omenjena znanstvenika sta se dala zapreti v posebno peč, v kateri so od zunaj

Za gospodinje

Kuharske Knjige...

Slovenske žene so splošno znane kot dobre kuharice. Vsakdanjo hrano znajo pripraviti okusno in spretno brez posebnih kuharskih navodil. Naša slovenska kuha je nekaj posebnega, ker je vzeta iz vseh narodnosti, katere so se stavlale nekdanjo Avstrijo. Ni rečeno, da mora dobra kuha biti ravno draga, pridenite kakšne malenkostne stvari, kot te ali one zelenjave ali dišave in napravite posebno tečno, okusno jed.

V knjigarni "Glas Naroda" imamo sledenče kuharske knjige, ki bi Vas morda zanimale:

LJUDSKA KUCHARICA
Najnovejša zbirka navodil za kuhinjo in dom.
Cena 50c

KUCHARICA
965 navodil, 255 strani.
broširana \$1.25...
vezana \$1.50

SLOVENSKA KUCHARICA
Najpopolnejša izdaja —
728 strani.
Cena \$5.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET NEW YORK

NA DVA VOJAKA ENA STROJNICA.

Pariški listi poročajo, da je poljska vojska, ki se bori proti Nemčiji, dobro oborožena. Vsaka dva vojaka razpolagajo z eno strojnico.

ZAPIRANJE LOKALOV V ITALIJI.

Po odredbi italijanske vlade se morajo zapirati restavracije, kavarne, bari, zabavišča in gledališča točno opolnoči. Promet na ulicah mora biti unkenjen najkasneje ob pol eni uri ponoči.

KOČIJE V RIMU.

Rimske ulice so v zadnjih dnevih popolnoma spremenile svoje lice. Zn jih so izginili avtomobili in motocikli, pojavili pa so se zopet kočiji in posebno številno kolesarji.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro dobovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

Bohinjsko jamo
216 WEST 18th STREET, NEW YORK

MEHKO VEZANE KNJIGE

Razprodaja KNJIG

Da napravimo prostor za novo zaloga smo znižali cene teh knjig, da vsakemu jih je mogoče naročiti. Storite to še danes, ker bo zaloga kmalo iztekla.

5 KNJIG\$ za

1. Andrej Hofer (Junaki vodja Tirocev)
2. Belgrajski Biser (Vitoj Jelenc)
3. Benčka Vedežvalka
4. Boj in Zmaga (Josef Spillman)
5. Božični Darovi (Rudolf Vrabl)
6. Burska Vojaka
7. Cvetko (H. Majar)
8. Dedek je pravil (Julij Slapšak)
9. Devica Orleanska
10. Dve sliki (Ksaver Meško)
11. Duhovni boj (Lorenz Skupol)
12. Fra Davor
13. Fran Baron Trenk (Gjuro Panduric)
14. Gledavnik, I. zvezek (H. Majar)
15. Hudo Brezno (Fr. Erjavec)
16. Humoreske, Groteske in Satire (Azov in Teffi)
17. Korejska Brata, črtica iz misijonov v Koreji (Josef Spillman)
18. Krava Osveta
19. Mesija (Dr. Jeglič)
20. Mladim Sreem, povesti za mladino (Ksaver Meško)
21. Maron, krščanski detek z Libanona
22. Musolino
23. Na Indijskih Otokih
24. Ob 50-letnici dr. Janeza Ev. Kreka
25. Pariški Zlutar
26. Patria, Povest iz irske junakine dobe (H. Federer)
27. Paberi iz Roža (Ivan Albreht)
28. Popotniki, novele in črtice (Milan Pugelj)
29. Pozigalec
30. Pravljičar (H. Majar)
31. Pravljičar in pripovedke za mladino (S. Košutnik)
32. Povesti in Slike (Ksaver Meško)
33. Plice Selivke (Tagore)
34. Praski Judek (Josip Vole)
35. Pred Nevitno
36. Praprtanove Zgodbe, Povesti (Anton Stražar)
37. Prihajač, povest (Fr. Detela)
38. Prst Božji, I. zvezek
39. Prst Božji, II. zvezek (Anton Keller)
40. Preganjanje Indijanskih misijonarjev (Josef Spillman)
41. Rdeča in bela vrtnica (Anton Huonder)
42. Revolucija na Portugalskem
43. Sesto s Sesto (H. Federer)
44. Skozl Širno Indijo
45. Spisi Kristofa Šmida
46. Student naj bo (S. Finžgar)
47. Strahote vojne
48. Suneški Invalid (S. Košutnik)
49. Sveta Notburga
50. Tri Indijanske povesti (Josef Spillman)
51. Večerna pisma (Marjka Kmetova)
52. Vrtar (Tagore)
53. Volk Spokornik in druge povesti za mladino (Ksaver Meško)
54. Vojnimir ali Poganstvo in krst (Josip Ogrinec)
55. Zadnja Kmečka vojaka (August Senca)
56. Zadnji dnevi nesrečnega kralja (S. Košutnik)
57. Zbrani spisi za mladino (Engelbert Gangl)
58. Zbirka narodnih pripovedk za mladino (J. Planinski)
59. Zgodovinske anekdote (Dr. Sarabon)
60. Zlatokopi (Josef Spillman)
61. Zmaj iz Bosne, povest iz bosanske zgodovine (S. Košutnik)

(Vezava nekaterih knjig je od ležanja nekoliko izkazena.)

Ako ima kaka knjiga več zvezkov, se šteje vsak zvezek za knjigo.

POZOR!
Ker imamo nekaj teh knjig v omejenem številu, navedite pri naročilu več knjig, da Vam moremo postreči.

KNJIGARNA
Glas Naroda
216 WEST 18th STREET
NEW YORK